

Dej, ať slyšíme veselí a radost, ať jásají všichni zdeptaní. Odvrát, Bože, svou tvář od hříchu, zahlad' všechny naše nepravosti. Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha. Jen mě neodvrhuj od své tváře, ducha svého svatého mi neber!
(Podle Ž 51)

Pane, tolik lidí má strach a bojí se, co bude. Považujeme za normální a takřka samozřejmé, když se nám vede dobře a prožíváme klid a pokoj, a přitom ale víme, že je to jen dar, který jsme sic nezasloužili. Dokonce si my lidi někdy v duši děláme nárok na tvou přízeň a požehnání, trochu jako bys byl nebeský e-shop, kde se to dá objednat a čekat na dodání, ale víme, že takhle to nechodí. Tak díky, že nás i tak zahrnuješ velkorysým milosrdenstvím a láskou.

Neumíme si tvou přízeň zasloužit (abys nám žehnal za to, jak jsme byli hodní), ale snad umíme tvou přízeň a požehnání přijmout, když se nám jich dostane. Tak prosím odpusť naši lidskou pýchu, když nás posedne, a taky zlobu, kterou to nese s sebou. Děkujeme za to, že se můžeme scházet ve tvém jménu k prosbám a děkování, vždyť ani to není tak samozřejmé. Společně prosíme: Pane, smiluj se, amen.

Jan 18, 36-38 Ježíš řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům; mé království však není odtud.“ Pilát mu řekl: „Jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ty sám říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Pilát mu řekl: „Co je pravda?“ Po těch slovech vyšel opět k Židům a řekl jim: „Já na něm žádnou vinu nenalézám.“

Jan 14,5-7 Řekne mu Tomáš: „Pane, nevíme, kam jdeš. Jak bychom mohli znát cestu?“ Ježíš mu odpověděl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne. Kdybyste znali mne, znali byste i mého Otce. Nyní ho již znáte, neboť jste ho viděli.“

“A co je pravda?” zeptal se Ježíše Pilát. Ta jeho otázka není tak hloupá, protože pod slovem pravda si lidé představují ledacos. Když vám někdo říkáže: “Řekni pravdu!”, asi tím myslí, že máte popsat, jak to přesně je, a nic neskrývat. To se s námi táhne už od starověku a odkázali nám to staří Řekové a Římané: že je-li někde něco nejasného či skrytého, pravda znamená, že se na to přijde, odkryjeme to. Pilát takhle pátral, zda je Ježíš král, když to o něm říkají. Odpověď, kterou čekal, měla znít buď „ano“, nebo „ne“.

Jenomže Ježíš neměl stejné učitele jako Pilát, učil se z první části Bible a tam se na to, co je pravda, dívali trochu jinak. Ne tak, že vypátráme, jak to bylo, a přijdeme na kloub tomu, jak to je – to je zajisté potřebné, ale Bible s tím nevystačí a jde o kousek dál. V Bibli má totiž pravda mnoho společného nejen s odhalením, ale hlavně s Boží spolehlivostí. Hodně s ní souvisí slovo „amen“ (což znamená: ano, spoléhám se na tebe, Bože). Ježíš v Janově evangeliu říká třeba tohle: “Kdo činí pravdu, přichází ke světlu, aby vyšlo najevo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu.” Na takovou větu by asi Pilát koukal jak zjara – pro něj něco pravda buď je, nebo není, ale jak ji může člověk „činit“?

Ve víře zkrátka nejde o odhalení třeba ve stylu: „Už to mám, pravda rovná se Bůh.“ To by sice byla hezká věta, ale těžko říct, co bychom jí v praxi měli rozumět. Protože v té větě ještě chybíme my.

Vezměme to tedy z jiné strany. Nejsme na světě jen proto, abychom to tu nějak přečkali a dočkali se konce. Jsme tu i pro radost ze života, a tak hledáme, čím jej naplnit, aby to za něco stálo. Jinými slovy: ohlížíme se, jaký má náš život smysl. Aby na to šlo odpovědět, potřebuju si taky ujasnit, kdo vlastně jsem. A jsme u toho: Pilát bude rozumět slovem pravda třeba to, že zjistí, nejsem-li něčím vinen. Bible tomu rozumí jinak: vinen nepochybně něčím jsem, ale pravda není jen v tomhle odhalení, pravda je hlavně v tom, že je tu taky Boží odpuštění a že se mě týká. Pravda je v Boží spolehlivosti a taky v tom, co já na to.

A už je tu kus odpovědi na otázku, kdo že tedy jsem: jsem člověk, na kterého byste určitě někde něco našli, mám pár fajn vlastností a vedle nich taky milion mizerných (asi jako každý) a nad tím vším se klene Boží milosrdenství, které mě zahrnuje láskou a z té žiju (tak, jakýž jsem, ač nemám nic, čím bych Bohu přilepšil).

Pilát nebo soudcové by se pídili, jestli jsem se neprovinil tou či onou konkrétní věcí (a je nutné, aby to tak dělali), ale pravda, o které svědčí Ježíš, to bere víc zgruntu a do hlubších souvislostí. Nesbírám další pěkné nebo ošklivé kamínky do mozaiky, ale stará se o to, aby ta mozaika mého života vůbec držela pohromadě. Každý tu životní mozaiku máme trochu jinou, každý si na ní vážíme jiných střípků nebo jiných barev, ale aby držela pohromadě a aby na ni šlo koukat, to si vzal za úkol Bůh, protože na to člověk prostě nemá.

„Já jsem se narodil proto, abych vydal svědectví pravdě,“ řekl Pilátovi Ježíš. Diváci z toho nebyli příliš moudří, jak to myslí. To až po nějakém čase apoštolům docvaklo, co to znamená, a vyjádřili to takto: že podstoupil smrt, vyhrazenou pro provinilé, ač byl sám nevinný – a podstoupil ji proto, aby nám ostatním naše provinění před Bohem vymizíkoval.

Pilát a soudcové všeho druhu dál budou odkrývat, co jsem kde provedl nebo co správného jsem neudělal. Je to jejich úkol a budou mít pravdu, pokud budou spravedliví, a pro mě z toho bude další střepek do té mé životní mozaiky. Ale našťastí je tu taky ještě ta pravda, co ji vyjadřujeme slovem „amen“: že je na tebe spolehnutí, Bože, a díky tobě ta moje mozaika drží ještě pohromadě, slepena tvou velkorysou a milosrdnou láskou.

Pravda, tak jak o ní mluví Ježíš, není nikde skrytá a nečeká, až ji pilným studiem vypátráme nebo až ji pokrok a věda odhalí. Boží pravda se žije, koná, stává: pravda je děj, kterého se můžeme účastnit, a to se dělá tak, že se spolehne na Boží naději. A jestli spočívá pravda v tom, že je nám Bůh blízko, pak činit pravdu znamená, že za prvé tu Boží blízkost a Boží lásku přijmeme (to je další kus odpovědi na to, kdo jsem: Bohem přijatý a milovaný člověk), a za druhé si ji vzájemně milosrdně a tolerantně budeme dosvědčovat.

V tomhle krásném, ale pološíleném světě zní takový program kapku naivně. Však taky Ježíšovo království není z tohoto světa. Ale vstupuje do něj. A ten, kdo tuhle pravdu uskutečňuje, si tím nevyslouží vstupenku do nebe nebo tak něco, ale prostě odpovídá na Boží lásku a stává se druhému člověku bližním, tak jako se bližním každému z nás stal Bůh.

Pane, díky za tvou lásku, díky za to, že tak miluješ svět, že podnikáš cokoli, aby ten, kdo ti věří, nezahynul, ale měl život věčný.

Prosíme tě o odpuštění všeho, co zaneřádilo naše vztahy a co jsme dopustili. Kéž bychom tvé odpuštění uměli osobně a upřímně dopravit k druhým lidem.

Prosíme o tvé slovo, aby mluvilo k nám i k lidem, kteří jsou kolem nás.

Prosíme o tvou pomoc pro všechny, komu je těžko a smutno.

Prosíme za nemocné a ohrožené lidi a prosíme i za ty, kdo o ně pečují.

Prosíme za ty, kdo propadají beznaději, a za ty, kdo jim mohou být nablízku. Prosíme za politiky, ať je vede tvá moudrost a láska, nikoli lidská pýcha, zbedněnost či zloba. Prosíme za církve, aby rozsvěcela světlo tvé pravdy a nezhasínala lidem naději. Prosíme za přírodu, abychom v ní našli tvé stvoření a ne zdroj, který se dá rabovat a po nás potopa. Prosíme za celý náš svět Ježíšovými slovy: Otče náš, který jsi v nebesích, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva, navěky. Amen.

Dej, ať slyšíme veselí a radost, ať jásají všichni zdeptaní.

Odvrať, Bože, svou tvář od lidského hříchu, zahlad' všechny naše nepravosti.

Stvoř nám čisté srdce a obnov v našem nitru pevného ducha.

Těmito slovy jsme dnes začínali; v tuto chvíli jimi uzavíráme dnešní bohoslužby.

Kéž vás provází veselí a radost, vždyť Bůh odvrátil svou tvář od lidského hříchu, nepočítá naše nepravosti, zahladil je.

Ať se vám dobře žije v tomhle světě, který má tak daleko do rajske zahrady – ať se vám v něm dobře žije, protože vaším štítem je sám Bůh.

Nabízí se, že vám bude i radostí a pomocí:

tak berte, žijte, radujte se, jděte v pokoji

a na cestu si vezměte s sebou – pro sebe i pro druhé – zvěst Hospodinovy pravdy a milosrdenství. Amen.